

UTJEČU LI IZVANNASTAVNE SPORTSKE AKTIVNOSTI NA RAZVOJ MOTORIČKIH VJEŠTINA UČENIKA PRIMARNOG OBRAZOVANJA?

Zvonimir Tomac

Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti, Sveučilište J. J. Strossmayera u Osijeku,
Republika Hrvatska

Sažetak

Izvannastavne aktivnosti u osnovnoj školi organiziraju se u svrhu zadovoljenja različitih potreba i interesa učenika i provode se u sedam različitih područja kojima pripada i tjelesno i zdravstveno područje. Izvanškolske sportske aktivnosti realiziraju se izvan škole, obično u sportskim klubovima. Njihov je cilj dodatni utjecaj na razvoj antropoloških obilježja učenika te stjecanje novih teorijskih i praktičnih znanja iz izborne aktivnosti (Caput Jogunica i Barić, 2015). Cilj provedenog istraživanja bio je utvrditi utječu li dodatne izvannastavne sportske aktivnosti na razvoj motoričkih vještina djece u razrednoj nastavi. Na uzorku od 55 učenika i učenica 3. i 4. razreda primarnog obrazovanja, koji je podijeljen na dva subuzorka s obzirom na uključenost u sportske programe, primijenjen je mjerni instrument Bruininks-Oseretsky testa (2. izdanje), skraćena inačica, kojim su se procjenjivale motoričke vještine učenika. Rezultati su pokazali kako u većini varijabli nema značajnih razlika između skupina sudionika, ali učenici koji nisu uključeni u dodatne izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti postižu bolje rezultate u jednoj manipulativnoj vještini (vođenje lopte; $Z=2,68$, $p=0,01$) te dvije grube motoričke vještine (sklekovi; $Z=281$, $p=0,00$; podizanje trupa $Z 2,06$, $p=0,04$).

Ključne riječi: primarno obrazovanje, izvannastavne sportske aktivnosti, motoričke vještine

Uvod

Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti sastavni su dio odgojno-obrazovnog procesa u osnovnoj školi. Prema *Nacionalnom okvirnom kurikulumu za predškolski odgoj te opće i obvezno obrazovanje* (2011) provode se u svrhu aktivnog provođenja slobodnog vremena učenika. Pri tome im je omogućeno primjereno pedagoško obrazovanje s ciljem razvoja osobnosti, odgovornosti, samokontrole te stvaranje radnih navika i brige za vlastito zdravlje. One omogućuju učeniku aktivno ispunjenje slobodnog vremena u svrhu zadovoljenja njegovih potreba i interesa u skladu s individualnim mogućnostima pružajući im odgovarajuće pedagoško obrazovanje čime se postiže razvoj učenikove osobnosti, stvaranje radne navike, odgovornosti, samopoštovanja, samokontrole, samoprocjene, brige o vlastitom zdravlju i okolini. Svrha i rad izvannastavnih i izvanškolskih aktivnosti je pružanje svakom učeniku jednake mogućnosti za sudjelovanjem u različitim organizacijskim oblicima u kojima će prepoznati zadovoljstvo i smisao te shvatiti vlastite potrebe. Izvannastavne aktivnosti organizira i realizira sama škola, dok se izvanškolske aktivnosti provode izvan škole, (športski klubovi, umjetnička društva, društvene organizacije i sl.) (Cindrić, 1992). S obzirom kako jedan sat izvannastavnih aktivnosti nije dovoljan za pozitivan utjecaj na organizam, roditelji sve češće upisuju djecu u izvanškolske aktivnosti (Mlinarević i Brust Nemet, 2012). Tjelesna i zdravstvena kultura obavezan je predmet u odgojno-obrazovnom sustavu Republike Hrvatske i provodi se u trajanju od 105 sati (tri sata tjedno) od

1. do 3. razreda odnosno u trajanju od 70 sati (dva sata tjedno) u 4. razredu. Cilj je nastave Tjelesne i zdravstvene kulture osigurati djeci razvoj osobina, sposobnosti i motoričkih znanja, međutim zbog malog broja sati to je često upitno te se djeca upisuju u izvannastavne, ali i izvanškolske sportske aktivnosti koje im omogućavaju individualno napredovanje i zadovoljenje njihovih osobnih potreba (Hartman, 2003). Čovjek je aktivno biće te ono ima potrebu kretati se i biti aktivan, a to znači da je fizička aktivnost bitna za svakodnevno obavljanje obaveza. U tom slučaju javlja se važnost bavljenja sportom ne samo odraslih već i djece. Iz tog razloga, Tjelesna i zdravstvena kultura u odgojno-obrazovnom sustavu obavezan je nastavni predmet u Republici Hrvatskoj. U nekim se školama provodi izvannastavna sportska aktivnost jednom tjedno te se učenici, koji se žele baviti sportskom aktivnošću, upisuju u sekciju. Takvu sportsku aktivnost provodi učitelj koji u dogovoru sa školom može učenicima ponuditi jednu ili više sportskih aktivnosti tijekom školske godine. Učenici mogu sudjelovati i u izvannastavnim sportskim aktivnostima koje se provode u njihovoj lokalnoj zajednici. Izvannastavne sportske aktivnosti podrazumijevaju sudjelovanje učenika u sportskim aktivnostima izvan nastave u organizaciji nastavnika Tjelesne i zdravstvene kulture i ostalih djelatnika škole i u njima učenici treniraju izabrani sport te sudjeluju u školskim sportskim natjecanjima. Ta vrsta sportskih aktivnosti podijeljena je na locirane, dislocirane i međupredmetne aktivnosti (Caput Jogunica i Barić, 2015). Locirane aktivnosti odnose se na kineziološke aktivnosti po sekcijama školskih natjecanja, školskih sportskih priredbi i školskog sportskog društva. Dislocirane aktivnosti obuhvaćaju sadržaje koji su zanimljivi i odgojno-obrazovno učinkoviti, ali se u školstvu provode manje nego locirane aktivnosti. Dislocirane su aktivnosti zimovanja, ljetovanja, planinarenja, poduka neplivača. Poduka neplivača jedina je od dislociranih aktivnosti koja je u tjelesnom i zdravstvenom području programska obveza škole. Međupredmetne izvannastavne aktivnosti provode nastavnici različitih predmeta. Kineziološke sadržaje obavlja kineziolog, a djeca sudjeluju u različitim aktivnostima kao što su školske priredbe, izleti i logorovanja. Locirane i dislocirane izvannastavne aktivnosti, uz prijedlog nastavnika Tjelesne i zdravstvene kulture, otvara škola, a organizira ih i provodi predmetni nastavnik. Međupredmetne izvannastavne aktivnosti uvrštavaju se u godišnji plan rada škole na početku školske godine, dok se locirane i dislocirane uvrštavaju nakon njihova otvaranja u tekućoj školskoj godini. Osim izvannastavnih sportskih aktivnosti, a ipak u suradnji sa školom, provode se i izvanškolske sportske aktivnosti. Izvanškolske sportske aktivnosti ne organizira niti određuje nastavnik Tjelesne i zdravstvene kulture i škola, nego učenik samovoljno odabire sportske aktivnosti u kojima sudjeluje tijekom slobodnog vremena. Izvanškolske sportske aktivnosti zbog brojnosti sportskih aktivnosti mogu se smatrati specifičnim za tjelesno i zdravstveno odgojno-obrazovno područje jer znatno manje postoje u drugim predmetima. Ta vrsta sportske aktivnosti doprinosi stvaranju navike redovitog tjelesnog vježbanja iz razloga što učenik samovoljno odlučuje kojim će se sportom baviti bez nadzora nastavnika Tjelesne i zdravstvene kulture. Učenici u tim aktivnostima pronalaze zadovoljstvo, a redovitim bavljenjem čine uslugu svome tijelu. Najčešće izvanškolske aktivnosti su: sportski treninzi u sportskim klubovima, vježbanje u fitness centrima, planinarenja, ljetovanja i zimovanja (Neljak, 2013). Osobiti utjecaj dodatnog tjelesnog vježbanja očekivan je na razvoj motoričkih sposobnosti i motoričkih vještina pri čemu su motoričke sposobnosti odgovorne za različite motoričke manifestacije, a motoričke vještine odnose se na specifične motoričke zadatke i očituju se brzinom, preciznošću i ekonomičnošću izvedbe (Malina, Bouchard i Bar-Orr, 2004). Osim navedenih sposobnosti i vještina redovita tjelesna aktivnost emocionalnim razvojem i procesom socijalizacije utječe i na mentalno i psihosocijalno zdravlje (Juranić, 2012). Tako je utjecaj dodatnih sati Tjelesne i zdravstvene kulture na motorički razvoj učenika slovenskih škola utvrđen u istraživanju Jurak, Kovač, Strel (2007, prema Neljak, 2013). Pri tome učenici uključeni u dodatne sate Tjelesne i zdravstvene kulture postižu bolje rezultate u testovima koordinacije, repetitivne snage trupa i ruku i ramenog pojasa te aerobnog kapaciteta i nalaze se iznad prosjeka Slovenije u promatranim obilježjima. Badrić (2010) utvrđuje utjecaj programirane izvannastavne aktivnosti na motoričke sposobnosti. Uočava razlike na kraju programa između učenika koji su sudjelovali u programu izvannastavnih aktivnosti nogometa i onih koji su poha-

đali samo redovan program u eksplozivnoj snazi, agilnosti i fleksibilnosti. Pozitivne rezultate utjecaja izvannastavnih aktivnosti utvrđuju i Breslauer, Delija i Jelinić (2005) na uzorku od 68 učenika muškog spola 4. razreda osnovne škole pri čemu učenici koji su sudjelovali u izvannastavnom programu atletike postizali su bolje rezultate u repetitivnoj i eksplozivnoj snazi te koordinaciji od onih koji nisu sudjelovali u izvannastavnim sportskim aktivnostima. Džibrić, Pojskić i Ferhatbegović (2013) utvrđuju razlike u motoričkim sposobnostima učenika prvih razreda gimnazije koji sudjeluju u izvannastavnim sportskim aktivnostima i onih koji ne sudjeluju. Međutim, nakon izvannastavne i redovne provedbe programa, obje su skupine postigle jednaki napredak.

Rezultati dosadašnjih istraživanja upućuju na činjenicu kako tjelesno vježbanje pozitivno utječe na antropološka obilježja, osobito na razvoj motoričkih sposobnosti. Stoga je cilj ovoga rada bio utvrditi utjecaj izvannastavnih aktivnosti na razvoj motoričkih vještina učenika u primarnom obrazovanju.

METODA

Uzorak sudionika istraživanja

Uzorak sudionika činilo je 55 učenika i učenica 3. i 4. razreda primarnog obrazovanja osnovne škole u Osijeku. Uzorak je podijeljen u dva subuzorka: 1. subuzorak činilo je 26 učenika i učenica koji pohađaju izvannastavne sportske aktivnosti, a 2. subuzorak činilo je 29 učenika iste dobi i spola koji ne pohađaju ni jednu sportsku aktivnost.

Uzorak varijabli

Mjerni instrument činila je skraćena verzija Bruininks-Oseretsky testa 2. izdanje (BOT2, Bruininks-Bruininks, 2005), a varijable su bile: Fina motorička preciznost (Povlačenje crte po zakrivljenoj liniji, Presavijanje papira), Fina motorička integracija (Kopiranje kvadrata, Kopiranje zvijezde), Vještina manipulacije (Prenošenje novčića), Bilateralna koordinacija (Poskoci u mjestu – sinkronizirano; Taping stopalom i prstima – sinkronizirano), Ravnoteža (Hodanje naprijed po liniji, Stajanje na jednoj nozi na ravnotežnoj klupici otvorenih očiju), Brzina i agilnost (Skokovi u mjestu na jednoj nozi), Koordinacija gornjih ekstremiteta (Bacanja i hvatanje loptice – objema rukama; Vođenje lopte – objema rukama naizmjenice), Jakost (Sklekovi, Podizanje trupa).

Stvarni rezultati dobiveni mjerenjem naknadno su transformirani u bodove prema uputama autora mjernog instrumenta koji su kasnije uzeti za obradu i analizu podataka.

Metode obrade podataka

Izračunati su osnovni deskriptivni parametri (aritmetička sredina i standardna devijacija te minimalni i maksimalni rezultat), a za utvrđivanje razlika u motoričkim sposobnostima između dviju skupina sudionika koristio se Mann-Whitney U test uz razinu značajnosti $p=0,05$.

REZULTATI

Rezultati istraživanja pokazuju kako u većini motoričkih vještina, osobito u finim motoričkim vještinama, nema razlike između dviju skupina učenika, dok su statistički značajne razlike uočene u trima vještinama: koordinacija gornjih ekstremiteta te repetitivna snaga trupa i ruku, i u njima čak bolje rezultate postižu učenici koji ne pohađaju izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti (Tablica 2.).

Tablica 1. Rezultati u testovima motoričkih vještina učenika koji sudjeluju u izvannastavnim i izvanškolskim sportskim aktivnostima i učenika koji ne sudjeluju u sportskim aktivnostima

		Učenici koji sudjeluju u sportskoj aktivnosti				Učenici koji ne sudjeluju u sportskoj aktivnosti			
		AS	SD	Min	Max	AS	SD	Min	Max
1	Povlačenje crte po zakrivljenoj liniji	0,04	0,19	0,00	1,00	0,21	0,79	0,00	4,00
2	Presavijanje papira	10,07	3,22	0,00	12,00	9,07	3,71	0,00	12,00
3	Kopiranje kvadrata	4,78	0,42	4,00	5,00	4,89	0,31	4,00	5,00
4	Kopiranje zvijezde	3,70	0,72	1,00	5,00	3,93	0,54	3,00	5,00
5	Prenošenje novčića	13,44	2,99	8,00	19,00	14,18	2,58	10,00	19,00
6	Poskoci u mjestu – sinkronizirano	5,04	0,19	5,00	6,00	4,96	0,19	4,00	5,00
7	Taping stopalom i prstima – sinkronizirano	9,74	1,35	3,00	10,00	9,79	0,83	6,00	10,00
8	Hodanje naprijed po liniji	6,00	0,00	6,00	6,00	5,96	0,19	5,00	6,00
9	Stajanje na jednoj nozi na ravnotežnoj klupici otvorenih očiju	9,17	2,00	3,50	10,00	9,54	1,73	2,31	10,00
10	Skokovi u mjestu na jednoj nozi	33,56	5,54	11,00	40,00	33,89	5,05	14,00	40,00
11	Bacanja i hvatanje loptice – objema rukama	4,52	1,31	0,00	5,00	4,89	0,57	2,00	5,00
12	Vođenje lopte – objema rukama naizmjenice	6,67	3,08	2,00	10,00	9,11	2,10	2,00	10,00
13	Sklekovi	8,15	5,37	0,00	22,00	13,93	8,11	3,00	36,00
14	Podizanje trupa	15,89	5,65	5,00	25,00	19,18	7,93	5,00	35,00

Tablica 2. Razlike u rezultatima učenika koji pohađaju izvannastavne sportske aktivnosti (SA) i onih koji ne pohađaju (NA)

		Suma Rangova (SA)	Suma Rangova (NA)	U	Z	p-value
1	Povlačenje crte po zakrivljenoj liniji	755,00	785,00	349,0	-0,48	0,63
2	Presavijanje papira	823,00	717,00	339,0	0,65	0,52
3	Kopiranje kvadrata	717,50	822,50	311,5	-1,11	0,27
4	Kopiranje zvijezde	711,50	828,50	305,5	-1,21	0,23
5	Prenošenje novčića	723,50	816,50	317,5	-1,01	0,31
6	Poskoci u mjestu – sinkronizirano	811,00	729,00	351,0	0,45	0,66
7	Taping stopalom i prstima – sinkronizirano	797,50	742,50	364,5	0,22	0,83
8	Hodanje naprijed po liniji	798,00	742,00	364,0	0,23	0,82
9	Stajanje na jednoj nozi na ravnotežnoj klupici otvorenih očiju	746,50	793,50	340,5	-0,62	0,53
10	Skokovi u mjestu na jednoj nozi	772,00	768,00	366,0	-0,19	0,85
11	Bacanja i hvatanje loptice – objema rukama	743,50	796,50	337,5	-0,67	0,50
12	Vođenje lopte – objema rukama naizmjenice	624,50	915,50	218,5	-2,68	0,01*
13	Sklekovi	616,50	923,50	210,5	-2,81	0,00*
14	Podizanje trupa	661,00	879,00	255,0	-2,06	0,04*

* $p = 0,05$

RASPRAVA

U prethodnim je istraživanjima utvrđeno kako postoje razlike u eksplozivnoj i repetitivnoj snazi i koordinaciji kod učenika četvrtih i petih razreda osnovne škole koji pohađaju atletiku kao izvannastavnu aktivnost (Breslauer, Jelinić i Delija, 2003) te u koordinaciji, statičkoj snazi, fleksibilnosti i brzini frekvencije pokreta kod učenika 1. razreda gimnazije koji pohađaju košarku kao izvannastavnu aktivnost (Džibrić, Pojskić i Ferhat Begović, 2003) Također, druga istraživanja (Jurak, Kovač i Strel, 2007; Badrić, 2010; Granić i Krstić, 2006; Matvienk i Ahrabi-Fard, 2010) pokazuju kako dodatni sati Tjelesne i zdravstvene kulture pozitivno utječu na poboljšanje motoričkih sposobnosti učenika eksperimentalne skupine. Ipak, rezultati (Džibrić, Pojskić i Ferhatbegović, 2013) pokazuju kako, unatoč razlikama u motoričkim sposobnostima učenika koji pohađaju i koji ne pohađaju dodatne izvannastavne aktivnosti, nema značajnog utjecaja dodatnog programa na razvoj sposobnosti jer obje skupine postižu isti napredak pod utjecajem različitih programa. U ovom istraživanju, korištenjem skraćene inačice mjernog instrumenta Bruininks-Oseretsky testa (2. izdanje), a koje je obuhvatilo učenike i učenice primarnog obrazovanja uključenih u izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti, rezultati ne pokazuju značajan utjecaj dodatnih sportskih aktivnosti na podizanje razine motoričkih sposobnosti. Razvidno je kako samo bavljenje dodatnim sportskim aktivnostima nije dovoljan poticaj za pozitivan razvoj motoričkih vještina nego je potrebna kvalitetno programirana aktivnost s prikladnim opterećenjem učenika. Iako se navodi kako učenici u izvannastavnim i izvanškolskim sportskim aktivnostima ne smiju biti izloženi velikim opterećenjima (Badrić, 2010), iz dobivenih

je rezultata razvidno kako jedan sat dodatne izvannastavne sportske aktivnosti nije dovoljan za transformacijske procese motoričkih sposobnosti. Ipak, u ovom slučaju autor nije imao uvid u primjerenost sadržaja i ukupan volumen rada, osobito intenzitet tijekom sportskih aktivnosti kako bi se moglo utvrditi je li takav opseg rada dovoljan za izazivanje transformacijskih procesa.

Učenici koji ne sudjeluju u izvannastavnoj sportskoj aktivnosti pokazali su zavidnu razinu motoričkih sposobnosti. Iz rezultata dobivenih deskriptivnom statistikom može se vidjeti kako učenici koji pohađaju izvannastavne aktivnosti postižu bolje, iako ne statistički značajno, rezultate u testu povlačenja crte po zakrivljenoj liniji, poskoci u mjestu – sinkronizirano te hodanje naprijed po liniji, dok u ostalim testovima bolje rezultate postiže skupina koja ne pohađa sportske izvannastavne aktivnosti.

Činjenica je da tri sata tjedno, odnosno 105 sati godišnje, Tjelesne i zdravstvene kulture od prvog do trećeg razreda osnovne škole te dva sata tjedno ili 70 sati godišnje u četvrtom razredu osnovne škole nisu dovoljni za optimalan razvoj motoričkih sposobnosti i vještina. Uzimajući u obzir i činjenicu kako nemaju sve škole u Republici Hrvatskoj izvannastavnu sportsku aktivnost, koja bi se prema odgojno-obrazovnom programu trebala provoditi jedan školski sat tjedno, učenici se sportom bave jedio za vrijeme nastave Tjelesne i zdravstvene kulture ili se, prema vlastitim interesima, upisuju u izvanškolske sportske aktivnosti.

ZAKLJUČAK

Istraživanja posljednjih godina učinjena su s ciljem utvrđivanja učinaka tjelesne i zdravstvene kulture na antropološki status te motoričke sposobnosti i vještine te su pokazali napredak učenika koji su sudjelovali u dodatnim satima i sadržajima te su nakon određenog vremenskog razdoblja postigli bolje rezultate od ostalih učenika koji su sudjelovali samo u redovnoj nastavi Tjelesne i zdravstvene kulture. Ipak, na temelju rezultata provedenog istraživanja moguće je doći do zaključka kako se pozitivni učinci na antropološki status i razvoj motoričkih sposobnosti i vještina mogu očekivati jedino ako se učenici dodatno, svakodnevno, u slobodno vrijeme bave kvalitetno planiranom i programiranom kineziološkom aktivnosti, s odgovarajućim volumenom rada kojim je moguće izazvati transformacijske procese u organizmu. Svakako je nužno u daljnjim istraživanjima uključiti veći uzorak sudionika te imati veći broj informacija o sadržajima i fiziološkom opterećenju koji se provode s učenicima u primarnom obrazovanju.

LITERATURA

- Badrić, M. (2010). Utjecaj programiranog treninga na promjene u motoričkim sposobnostima učenika uključenih u rad školskog športskog društva. U: Findak, V. (ur.), Zbornik radova 19. ljetne škole kineziologa Republike Hrvatske „*Individualizacija rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije*“ (str. 71–78), Poreč: Hrvatski kineziološki savez.
- Breslauer, N., Delija, K. i Jelinić, A. (2005). Analiza razlika između skupina ispitanika uključenih u različite kineziološke aktivnosti. U: Findak, V. (ur.) Zbornik radova 14. ljetne škole kineziologa „*Informatizacija u područjima edukacije, sporta i sportske rekreacije*“ (str. 79–83.), Poreč: Hrvatski kineziološki savez.
- Bruininks, R. H. i Bruininks, B. D. (2005). *Bruininks-Oseretsky Test of Motor Proficiency, Second Edition*. Minneapolis : MN. Pearson.
- Caput Jogunica, R. i Barić, R. (2015). *Izvannastavne i izvanškolske kineziološke aktivnosti i sadržaji za učenike od 1. do 4. razreda osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga.

- Cindrić (1992). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti učenika osnovne škole. *Život i škola*, 41(1), 49–68.
- Džibrić, D., Pojskić, H. i Ferhatbegović, A. (2013). Efekti programa izvannastavnih tjelesnih aktivnosti na transformaciju motoričkih sposobnosti učenika srednjoškolskog uzrasta. U: Findak, V. (ur.), Zbornik radova 22. ljetne škole kineziologa RH u Poreču. *Organizacijski oblici rada u područjima edukacije, sporta, sportske rekreacije i kineziterapije* (str. 213–217.), Poreč: Hrvatski kineziološki savez.
- Hartmann, I. (2003). Uključenost školske djece od 5. do 8. razreda u izvannastavne i izvanškolske sportske aktivnosti, znanstveni članak, U: Findak, V. (ur.) 12. ljetna škola kineziologa „Metode rada u području edukacije sporta i sportske rekreacije“, (str. 216-219.), Rovinj: Hrvatski kineziološki savez.
- Juranić, A. (2012). Kineziološka aktivnost i slobodno vrijeme učenika u primarnom obrazovanju. Diplomski rad, Zagreb : Učiteljski fakultet, Odsjek za učiteljske studije.
- Malina, R. M., Bouchard, C. i Bar-Or, O. (2004). *Growth, maturation, and physical activity*. Human kinetics.
- Mlinarević, V. i Brust Nemet, M. (2012). *Izvannastavne aktivnosti u školskom kurikulumu*. Osijek: Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Učiteljski fakultet u Osijeku.
- Nacionalni okvirni kurikulum za predškolski odgoj i obrazovanje te opće obvezno i srednjoškolsko obrazovanje* (2011). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa RH.
- Nastavni plan i program za osnovnu školu* (2006). Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
- Neljak, B. (2013). *Kineziološka metodika u osnovnom i srednjem školstvu*, Zagreb: Gopal d.o.o.,
- Šiljković, Ž., Rajić, V. i Bertić, D. (2007). Izvannastavne i izvanškolske aktivnosti. *Odgojne znanosti*, 9(2), 134–135.

Do the Extracurricular Sports Activities Influence the Development of Motor Skills of Primary School Children?

Abstract: Extracurricular activities that take place in primary school are organised to satisfy different needs and interests of pupils and are implemented in seven different areas, including sports and health. Extramural sports activities take place outside the school, usually in sports clubs. Both types of activities aim to further influence the anthropological characteristics of the pupils and provide them with new theoretical and practical knowledge in the field of the chosen activity (Caput Jogunica und Barić, 2015). The aim of this study was to determine to what extent the additional extracurricular sports activities influence the development of motor skills of primary school children. We assessed the motor skills of the pupils on a sample of 55 pupils from the 3rd and 4th grade of primary school who were divided into two groups, depending on their participation in sports activities or lack thereof. The measuring instrument used was the *Bruininks - Oseretsky Test* (shortened version). The results have shown that there are no significant differences between the two groups. However, in one manipulative skill ($Z=2.68$, $p=0.01$) and in two gross motor skills ($Z=2.81$, $p=0.00$; $Z 2.06$, $p=0.04$) those students who did not participate in additional extracurricular or extramural sports activities achieved better results.

Keywords: primary education, extracurricular sports activities, motor skills

Der Einfluss freiwilliger und außerschulischer Sportaktivitäten auf die Entwicklung motorischer Fertigkeiten bei Grundschulern?

Zusammenfassung: Nicht obligatorische, also freiwillige Aktivitäten, die in der Grundschule außerhalb des Unterrichts stattfinden, werden zum Zwecke der Befriedigung unterschiedlicher Bedürfnisse und Interessen der Schüler organisiert und in sieben verschiedenen Bereichen durchgeführt, zu denen der Bereich Sport und Gesundheit gehört. Außerschulische Sportaktivitäten werden außerhalb der Schule,

gewöhnlich in Sportvereinen ausgeübt. Beide Arten von Aktivitäten zielen darauf ab, die anthropologischen Eigenschaften der Schüler zusätzlich zu beeinflussen und ihnen neue theoretische und praktische Kenntnisse im Bereich der gewählten Aktivität zu vermitteln (Caput Jogunica und Barić, 2015). Das Ziel dieser Untersuchung war es festzustellen, inwiefern die zusätzlichen freiwilligen Sportaktivitäten die Entwicklung der motorischen Fertigkeiten von Grundschulkindern beeinflussen. Anhand einer Stichprobe von 55 Schülerinnen und Schülern der 3. und 4. Grundschulklasse, die in zwei Gruppen eingeteilt wurden – je nachdem, ob sie zusätzlich Sport treiben oder nicht – und des angewandten Messinstruments Bruininks – Oseretsky Test (verkürzte Version), wurden die motorischen Fertigkeiten der Schüler bewertet. Die Ergebnisse haben gezeigt, dass es zwischen den Teilnehmergruppen keine signifikanten Unterschiede gibt. In einer manipulativen Fertigkeit jedoch ($Z=2,68$, $p=0,01$) und in zwei grobmotorischen Fertigkeiten ($Z=2,81$, $p=0,00$; $Z=2,06$, $p=0,04$) erzielten diejenigen Schüler, die nicht an zusätzlichen freiwilligen und außerschulischen Sportaktivitäten teilnehmen, bessere Ergebnisse.

Schlüsselwörter: Primärbildung, freiwillige Sportaktivität, motorische Fertigkeiten